

AZƏRBAYCANDA İYNƏYARPAQLILARIN YAŞILLAŞDIRMADA İSTİFADƏ PERSPEKTİVLƏRİ

Fərzəliyev V.S., Seyfullayev F.S., Abiyev Y.T. , Qurbanov M.R.

AMEA Mərkəzi Nəbatat Bağı, AZ1004, Bakı, Badamdar yolu,40

E-mail: v.farzaliyev@yahoo.co.uk

Tədqiqat işləri zamanı müxtəlif dövrlərdə AMEA Mərkəzi Nəbatat Bağının kolleksiya sahələrinə introduksiya olunmuş 50 növ iynəyarpaqlı bitkinin Respublikamızın ərazilərində istifadəsi imkanları araşdırılmışdır. Öyrənilən iynəyarpaqlılar Azərbaycan Respublikasının təbii şəraitinin müxtəlifliyi və mürəkkəbliyi nəzərə alınaraq VI qrup rayon üzrə bölüşdürülmüş, onların əkin tipinə yaşıllıqların salınmasında konkret istifadə imkanları göstərilmişdir.

Açar sözlər: *iynəyarpaqlılar, rayonlaşdırma, əkin tipi, yaşıllaşdırma, ağac və kol bitkiləri*

Giriş

Ətraf mühitin yaxşılaşdırılması və mühafizəsi məsələlərinin həllində şəhərlərin, sənaye sahələrinin və istirahət zonalarının yaşıllıqları xüsusi rol oynayır. Yaşıllıqların salınması zamanı ağac və kol bitkiləri əsas material hesab olunurlar. Ağac və kol bitkilərinin növ tərkibi və çeşidləri yaşıllıqların memarlıq baxımından keyfiyyətli və uzunömürlü, iqtisadi baxımdan səmərəli olmasında əhəmiyyətli rol oynayır.

İynəyarpaqlıların şəhər yaşıllaşdırılmasında geniş istifadəsi onların yüksək dekorativlik və ətraf mühiti sağlamaqla xüsusiyyətlərinə malik olması ilə bağlıdır. Qiymətli genofond kimi onların introduksiya məqsədilə istifadəsi regionun bitki resurslarının zənginləşdirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır. Onların növmüxtəlifliyi hesabına yerli bitkiləri zənginləşdirmək məqsədilə şəhər yaşıllaşdırılmasında geniş istifadə imkanları vardır. Bu məqsədlə seçilmiş bitkilər yerli iqlim şəraitinə uyğun və mühitə davamlı olmalıdırlar. Eyni zamanda seçilmiş növlər fenotipik baxımdan plastik olmalıdırlar [15]. Yeni mühitdə iynəyarpaqlıların geniş istifadəsi gələcəkdə yerli şəraitdə onların artırılması üçün daha çox seçim etməyə imkan verir [14].

Respublikamızda olan iynəyarpaqlıların çeşidləri çox deyildir. Son dövrlərdə müxtəlif təyinatlı yaşıllıqların salınmasında iynəyarpaqlı bitkilərə daha geniş yer verilməkdədir. Bu da hər şeydən əvvəl onların uzunömürlüyündən, dekorativ olmalarından, torpağa və suya az tələbkar olmalarından irəli gəlir. Son illərdə onların rənginə və iynəyarpaqlarının quruluşuna görə fərqlənən forma və kultivarları daha çox populyarlıq qazanmışdır. İynəyarpaqlı bitkilər dünyanın əksər ölkələrində yaşıllıqların salınmasında geniş şəkildə istifadə olunur [4, 7, 9, 10, 13].

Yaşıllıqların salınması və zövqlü dizayn üsulu ilə tərtibi insanların sağlam istirahətində xüsusi rol oynayır. Müasir dövrdə uğurla yerinə yetirilən landsaft işlərini iynəyarpaqlı bitkilər olmadan təsəvvür etmək mümkün deyil. Məhz iynəyarpaqlı bitkilərin tətbiqi sayəsində ilin 4 fəslində yüksək effektivlik almaq mümkündür. Belə ki, onların ilin bütün fəslində dekorativ olmaları, xəstəlik və zərərvericilərə nisbətən az sirayət olunmaları ilə bağlıdır.

İynəyarpaqlı bitkilərin əkilməsi zamanı torpağın fiziki xüsusiyyətləri nəzərə alınmalı, drenaja diqqət yetirilməlidir. Belə ki, ağır gilli torpaqlarda suyun gec süzülməsi səbəbindən, oksigen çatışmamazlığından bitkilər quruya bilər. Ona görə də qumsal, yüngül gillicəli torpaqlar iynəyarpaqlılar üçün daha yararlı hesab olunur. Ağır, suyun çətin süzülüyü torpaqlarda *Taxodium*, *Thuja* və *Metasequoia* cinslərinə aid növlərin əkilməsi daha ideal ola bilər. *Abies*, *Pinus*, *Piceae* və *Taxus* cinslərinə aid növlər suyu çox olan torpaqlarda əkilməsi üçün yaramır. İynəyarpaqlılar günəşə tələbkar olduqlarından bu xüsusiyyətləri nəzərə alınmalı, mümkün qədər günəşli yerlərdə əkilməlidir. Onların içərisində *Thuja* cinsinə aid növlər nisbətən kölgəyə davamlı hesab olunur.

Azərbaycan Respublikasının mürəkkəb kompleksə malik təbii şəraiti vardır. Azərbaycanın hətta eyni fiziki-coğrafi zonası daxilində müxtəlif təbii şəraitin olduğu məlumdur. Belə ki, Xəzəryanı ovalığın Abşeron hissəsində illik yağıntıların 174-234 mm və şaxtasız havaların 214 günə qədər olduğu halda, onun cənub hissəsində Lənkəran-Astara zonasında illik yağıntıların miqdarı 1124-1329 mm və şaxtasız günlərin sayı 244 gündür.

Azərbaycanda tarlaqoruyucu meşə zolaqlarının salınmasına 1932-ci ildə Lənkəran-Astara rayonlarında başlanmışdır. Subtropik əkin sahələrini küləklərin qeyri-əlverişli təsirindən qorumaq üçün salınmış qoruyucu meşə zolaqlarında digər ağac cinsləri ilə yanaşı sərvi, şam, tuya cinslərindən olan xeyli iynəyarpaqlı bitkilər də əkilmişdir. Sonralar Azərbaycanda kənd təsərrüfatı bitkilərinə quraqlıqların məhvedici təsirini aradan götürmək üçün 12 dövlət qoruyucu meşə zolaqlarının yaradılması haqqında qərar qəbul edilmişdir [4]. Hal-hazırda Bakı-Tbilisi və Bakı-Xaçmaz magistral şosse yollarının kənarlarında qoruyucu meşə zolaqları salınmaqdadır. Belə zolaqlarda iynəyarpaqlıların istifadəsinin geniş perspektivləri vardır. Onların əkilməsi zamanı böyümə və inkişaf xüsusiyyətləri, suya tələbatı, işığa münasibəti, quraqlığa davamlılığı və d. Xüsusiyyətləri nəzərə alınmalıdır.

Çoxillik introduksiya işləri nəticəsində hal-hazırda Mərkəzi Nəbatat Bağında iynəyarpaqlı bitkilərin kolleksiyası yaradılmışdır [2, 3, 5, 6, 12]. Bunların böyük əksəriyyətinin respublikamızın şəhər və digər yaşayış məntəqələrinin yaşıllaşdırılmasında və iqtisadiyyatın digər sahələrində geniş istifadə imkanları vardır.

Azərbaycan Respublikasının təbii şəraitinin müxtəlifliyi və mürəkkəbliyi onun yaşıllaşdırma işlərini həyata keçirmək məqsədilə ərazilərinin rayonlaşdırılmasında da öz əksini tapmışdır. Azərbaycanın yaşıllaşdırılması məqsədilə iynəyarpaqlıların rayonlaşdırılması zamanı ərazilərin torpaq-iqlim şəraiti və bitkilərin bioekoloji xüsusiyyətləri nəzərə alınmalı, onların yaşıllıqların salınmasında konkret istifadə imkanları göstərilməlidir. Keçmiş SSRİ-nin ərazisində becərilən ağac bitkilərinin kompleks şəkildə rayonlaşdırılması ilk dəfə A.İ.Kolesnikov tərəfindən işlənmişdir [8].

Material və metodlar

Ölkə ərazisi yaşıllaşdırılma məqsədilə VI qrup rayona bölünmüşdür [8]:

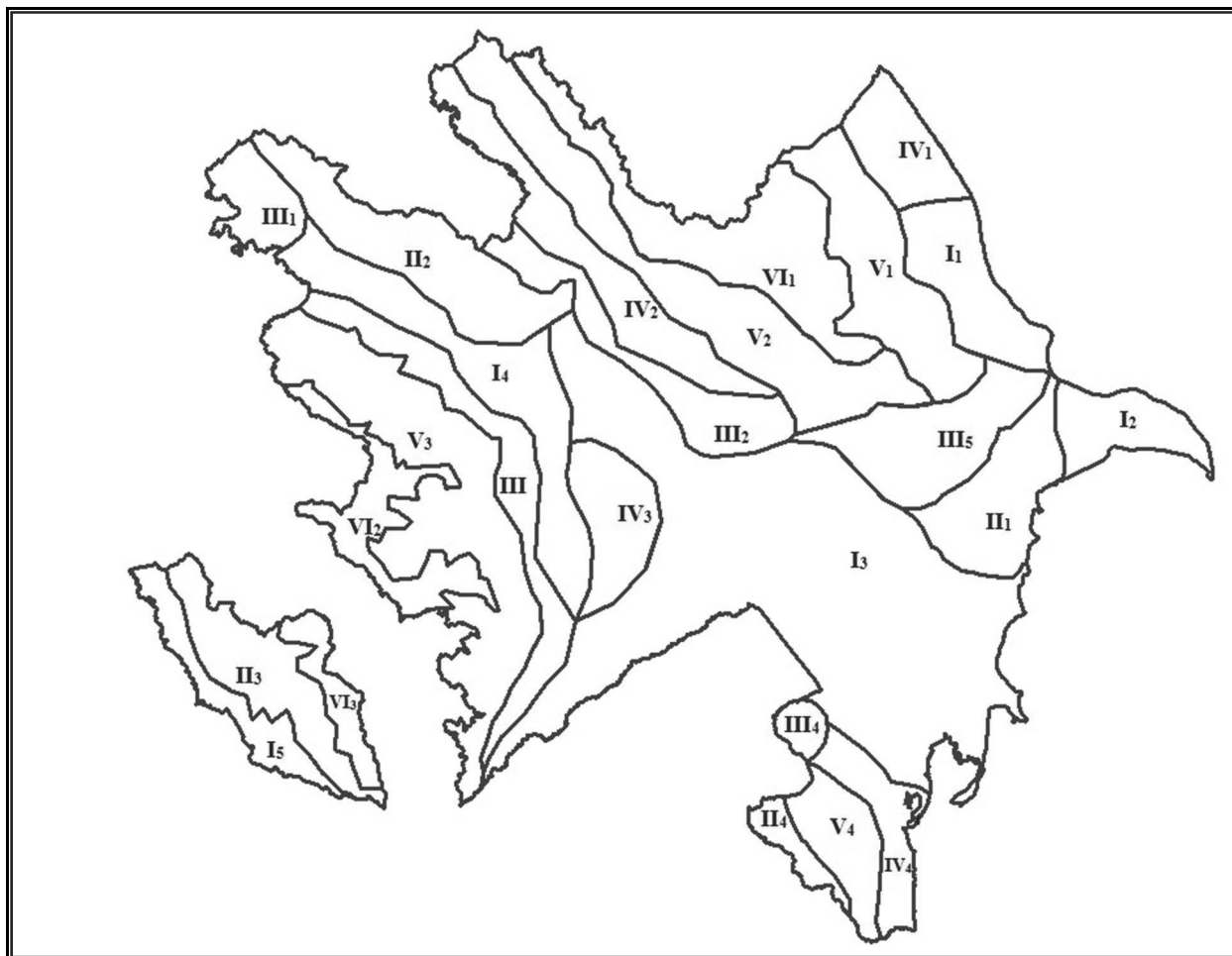
- I – intensiv suvarılma ilə əkilən meşəsiz yarımsəhra düzənliyi;
- II – yaşıllaşdırılması suvarılma ilə həyata keçirilən bozqırlaşmış yarımsəhra və dağ kserofitlərinə malik meşəsiz dağ rayonları;
- III – yaşıllaşdırılması suvarılma ilə həyata keçirilən dağ quru bozqırları və bozqırlaşmış rayonlar;
- IV – yaşıllaşdırılması suvarılmadan və ya orta dərəcədə suvarılan meşəli düzən rayonlar;
- V – yaşıllaşdırılma üçün nisbətən uyğun olan meşəli dağ rayonları;
- VI – yaşıllaşdırılması quru iqlim şəraiti ilə məhdudlaşan meşəsiz yüksək dağlıq rayonlar (d.s.-dən 1800-2000 m yüksəklikdə).

Hər qrup daxilindəki rayonlar üzrə öz torpaq və digər xüsusiyyətləri ilə fərqlənən 3-5 rayon seçilmişdir (şəkil 1). 1 sayılı cədvəldə temperatur rejimi ABŞ və Avropada müasir işlərdə tətbiq olunan temperatur rejiminə uyğun olaraq verilmişdir [11].

Nəticələr və onların müzakirəsi

Tədqiq olunan növlərin bioekoloji xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla əkin tipinə görə təsnifatı verilmişdir (cədvəl 2).

Beləliklə, 2 sayılı cədvəldən görüldüyü kimi Azərbaycana introduksiya olunmuş iynəyarpaqlıların daha geniş sahələrdə əkilib becərməsi imkanları vardır. İlk dəfə olaraq iynəyarpaqlıların rayonlaşdırılması onların müxtəlif tipli yaşıllıqlarda istifadəsinə imkan verə bilər. Bu cür qiymətli bitkilərin ölkəmizdə geniş şəkildə əkilib becərməsi yerli floranın zənginləşdirilməsi ilə yanaşı, eyni zamanda gələcəkdə onların iqtisadi baxımdan səmərəli istifadəsinə şərait yaradır.

Şəkil 1. Yaşıllaşdırma məqsədilə Azərbaycanın rayonlaşdırılması.

Cədvəl 1.

Bölgələrə uyğun temperatur rejimi.

Bölgələr	Bölgələrə uyğun olaraq selsi dərəcəsi ilə verilmiş temperatur minimumu
Bölgə 3	-34-dən -40-ədək
Bölgə 4	-29-dan -34-ədək
Bölgə 5	-23-dən -29-ədək
Bölgə 6	-17-dən -23-ədək
Bölgə 7	-12-dən -17-ədək
Bölgə 8	-7-dən -12-ədək
Bölgə 9	-1-dən -7-ədək
Bölgə 10	+4-dən -1-ədək
Bölgə 11	+4-dən yuxarı

Tətbiq rayonuna və əkin tipinə görə iynəyarpaqların paylanması.

№	Fəsiləsi, növün adı və həyat forması	Tətbiq rayonları	Tələb olunan temperatur rejimi (bölgələr üzrə, °C)	ph interval	Kütləvi	Qrup şəklinə	Əsas əkin tipləri						
							On planda	Perspektivdə	Alleya əkinlərində	Küçə əkinlərində	Canlı çəpərlərdə (forma verilməyən)	Canlı çəpərlərdə (forma verilən)	Vertikal yaşıllaşdırma
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	PINACEAE LINDL. <i>Abies alba</i> L.	IV ₁₋₄ , V ₁₋₄	6-8	5,0-7,0	-	+	-	+	+	-	-	+	-
2	<i>Abies cephalonica</i> Loud.	IV ₁₋₄ , V ₁₋₄	6-7	3,5-6,5	-	+	+	+	+	-	-	-	-
3	<i>Cedrus atlantica</i> Manetti	I ₂	7-9	5,0-7,5	+	+	-	+	+	-	-	-	-
4	<i>Cedrus deodara</i> (Roxb.) G.Don	I _{2,4} , IV ₂	7-10	5,5-7,5	+	+	-	+	+	-	-	+	-
5	<i>Cedrus libani</i> A.Rich	I ₆	6-8	5,5-7,5	-	+	-	+	-	-	-	-	-
6	CEPHALOTAXACEAE NEGER <i>Cephaloxasus fortune</i> Hook.	I _{2,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₃	7-10	5,5-8,0	-	+	+	-	-	-	-	-	-
7	CUPRESSACEAE GRAY. <i>Chamaecyparis lawsoniana</i> (A.Murr.) Parl.	I _{2,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₃ , IV ₄	6-8	5,0-7,0	-	+	+	-	+	-	-	-	-
8	<i>Cupressocyparis leylandii</i> (Dall. Et A.B.Jack.) Dall.	I _{2,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₃	7-10	5,5-8,0	-	+	-	+	-	-	-	-	-
9	<i>Chamaecyparis nootkatensis</i> (D/Don) Spach.	I _{2,4} , III ₁₋₃ , IV ₁₋₄	5-9	4,5-7,5	-	+	-	+	+	+	-	-	-
10	<i>Chamaecyparis obtuse</i> Siebold et Zucc.(a)	I _{2,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₃ , IV ₄	6-9	5,0-7,0	-	+	+	-	+	-	-	-	-
11	<i>Chamaecyparis pisifera</i> Sieb. Et Zucc.	I _{2,4} , III ₁₋₃	5-9	5,0-7,0	-	+	+	-	-	-	-	-	-
12	<i>Cryptomeria japonica</i> (Thunb. Ex L.fil.) Don.	I ₄ , IV _{2,4}	6-8	5,0-7,0	+	+	+	-	+	-	+	-	-
13	<i>Cupressus arizonica</i> Greene	I _{2,4} , III ₁₋₃ , IV ₁₋₄	6-10	5,5-7,5	-	+	-	+	+	+	-	-	-
14	<i>Cupressus funebris</i> Endl.	I _{2,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₃	7-10	5,5-7,0	-	+	-	+	-	-	-	-	-
15	<i>Cupressus lusitanica</i> Mill.	I _{2,4} , III ₁₋₃ , IV ₄	7-10	5,5-8,0	+	+	-	+	+	+	-	-	-
16	<i>Cupressus macrocarpa</i> Hartw.	I _{2,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₃	7-10	5,5-7,5	-	+	-	+	-	-	-	-	-
17	<i>Cupressus sempervirens</i> L.	I ₁₋₅ , II ₁₋₂ , III ₁₋₅ , IV ₁₋₄	8-10	5,5-7,5	+	+	-	+	+	+	-	+	-
18	<i>Cupressus torulosa</i> D.Don.	I _{2,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₃	7-10	5,0-7,0	-	+	-	+	-	-	-	-	-
19	<i>Juniperus chinensis</i> L.	I-VI	4-8	5,5-8,0	-	+	+	-	+	-	+	-	-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
32	<i>Juniperus communis</i> L.	I-VI	3-8	4,5-8,5	-	+	+	-	-	-	+	+	-
33	<i>Juniperus depressa</i> Stev.	I-VI	2-8	4,5-8,5	-	+	+	-	-	-	+	-	-
34	<i>Juniperus exelca</i> M.Bieb.	I ₁₋₅ , II ₁₋₄ , III ₁₋₅	6-9	4,5-8,5	+	+	+	-	+	-	+	+	-
35	<i>Juniperus foetidissima</i> Willd.	I ₁₋₅ , II ₁₋₄ , III ₁₋₅	7-9	6,5-8,0	-	+	+	-	-	-	-	-	-
36	<i>Juniperus horizontalis</i> Moench.	I ₂₋₄ , II _{1-2,4} , V ₁₋₄	3-8	4,5-8,5	-	+	+	-	-	-	+	-	-
37	<i>Juniperus oblonga</i> M.Bieb.	I-VI	5-9	4,5-8,5	-	+	+	-	-	-	+	+	-
38	<i>Juniperus oxycedrus</i> L.	I ₁₋₅ , II ₁₋₄ , III ₁₋₅	8-9	6,5-8,5	-	+	+	-	-	-	-	-	-
39	<i>Juniperus polycarpus</i> K.Koch	I ₁₋₅ , II ₁₋₄ , III ₁₋₅	6-9	5,5-8,5	-	+	+	-	-	-	-	-	-
40	<i>Juniperus sabina</i> L.	I-VI	2-4	5,5-8,5	-	+	+	-	-	-	+	-	-
41	<i>Juniperus semiglobosa</i> Rgl.	I-VI	4-9	5,5-8,5	-	+	+	-	+	-	+	-	-
42	<i>Juniperus virginiana</i> L.	I ₂₋₄ , II ₁₋₂ , III ₁	3-10	4,5-8,0	+	+	+	-	+	-	+	+	-
43	<i>Metasequoia glyptostroboides</i> Hu et Cheng	I ₁₋₄ , V ₁₋₄	5-9	5,0-9,0	-	+	+	-	+	-	-	+	-
44	<i>Picea abies</i> (L.) Karst.	I ₁₋₄ , V ₁₋₄	3-8	4,5-6,5	-	+	+	-	+	-	+	+	-
45	<i>Picea pungens</i> Engelm.	I-VI	3-8	4,0-6,5	-	+	+	-	+	-	-	-	-
46	<i>Pinus densiflora</i> Siebold et Zucc.	I ₄ , IV _{2,4}	4-7	5,5-6,5	-	+	-	+	+	-	-	-	-
47	<i>Pinus eldarica</i> Medw.	I _{1,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₅ , IV ₃	6-11	6,0-8,0	+	+	+	-	+	-	-	-	-
48	<i>Pinus halepensis</i> Mill.	I ₁₋₅	8-10	7,0-8,0	-	+	-	-	-	-	-	-	-
49	<i>Pinus kochiana</i> Klotzsch ex K.Koch	IV ₁₋₄ , VI _{1,2}	3-9	4,0-7,0	+	+	-	+	+	-	-	-	-
50	<i>Pinus nigra</i> sub. <i>Pallasiana</i> D.Don	I ₂₋₄ , IV ₁₋₄	5-8	4,5-8,0	+	+	-	+	+	-	-	-	-
51	<i>Pinus pinaster</i> Aiton	I ₂ , IV ₂₋₄	7-9	6,0-8,0	+	+	-	+	+	-	-	-	-
52	<i>Pinus pinea</i> L.	I ₂₋₄ , IV _{1,2,4}	8-10	5,5-6,5	+	+	+	+	+	+	-	-	-
53	<i>Pinus piyusa</i> Stevar.	I _{1,4} , II ₁₋₂ , III ₁₋₅ , IV ₃	6-11	6,0-8,0	+	+	+	-	+	-	-	-	-
54	<i>Pinus roxburghii</i> Sarg.	I ₂₋₄ , IV ₁₋₄	6-9	6,5-8,5	+	+	-	+	+	-	-	-	-
55	<i>Pinus sylvestris</i> L.	IV ₁₋₄ , VI _{1,2}	3-9	4,0-7,0	+	+	-	+	+	-	-	-	-
56	<i>Pinus tabuliformis</i> Carriere	I ₂ , IV ₂₋₄	5-7	6,5-8,5	+	+	-	+	+	-	-	-	-
57	<i>Platycladus orientalis</i> (L.) Franco	I-IV	7-10	4,5-7,0	-	+	+	-	+	+	+	+	-
58	<i>Sequoia sempervirens</i> (Lamb.) Endl.	I ₁₋₄ , V ₁₋₄	8-10	4,5-8,5	-	+	+	-	+	-	-	-	-
59	<i>Sequoiadendron giganteum</i> (Lindl.) Buchh.	I ₁₋₄ , V ₁₋₄	6-9	4,5-8,5	-	+	+	-	+	-	-	-	-
60	<i>Taxodium distichum</i> (L.) L.C.Rich	I ₁₋₄ , V ₁₋₄	5-11	3,0-8,0	-	+	-	+	+	-	-	-	-
48	<i>Thuja occidentalis</i> L.	I ₂₋₄ , II _{1,2,4} , V ₁₋₄	3-9	5,5-7,5	-	+	+	-	+	+	+	+	-
49	TAXACEAE GRAY. <i>Taxus baccata</i> L.	I ₁₋₄ , V ₁₋₄	5-6	4,5-8,5	-	+	+	-	+	-	-	+	-

Ədəbiyyat

1. **Axundzadə C.**, Hüseynov Ə. Meşəçilik və Azərbaycanda təbiətin qorunması. Bakı: Azərbaycan Dövlət Tədris-Pedaqoji Ədəbiyyatı Nəşriyyatı, 1963, 216 s.
2. **Qurbanov M.R.**, Fərzəliyev V.S. Sərvlərin bioekoloji və rentgenoloji xüsusiyyətləri. Bakı: Red N Line MMC, 2017, 64 s.
3. **Qurbanov M.R.**, Fərzəliyev V.S. Şamların taksonomiyası, biomorfoloji və rentgenoloji xüsusiyyətləri. Bakı: Elm, 2013, 72 s.
4. **Gültekin H.C.** Türkiyə ardıç (*Juniperus L.*) türlerinin ekolojisi ve silvikültür teknikleri. Ankara: Orman Mühendisleri Odası Yayını, 2007, №27, 170 s.
5. **Агамиров У.М.** Новые древесные породы для озеленения Апшерона. Баку: Элм, 1977, 117 с.
6. **Агамирова М.И.** Биолого-экологические особенности некоторых видов сосны в условиях Апшерона, их значение в озеленение и облесении. Автореф. дис. ... канд. биол. наук. Баку, 1967, 24 с.
7. **Гаранович И.М.** Оценка современного состояния старинных парков Беларуси // Наука и инновации, 2011, вып. 5, с. 68-72.
8. **Колесников А.И.** Декоративная дендрология. М.: Лесная промышленность, 1974, 704 с.
9. **Мартынов Л.Г.** Виды хвойных в коллекции Ботанического сада Института Биологии Коми Научного Центра и перспективы их использования в озеленении // Известия Коми научного центра УрО РАН (Сыктывкар), 2015, вып. 1 (21), с. 36-43.
10. **Микляева И.М.**, Гунин П.Д., Бажа С.Н. Инвазии можжевельника ложноказацкого (*Juniperus pseudosabina* Fisch. Et Mey.) в разреженные сообщества псаммофитов в Центральной Монголии // Арид. Экосистемы, 2010, т. 16, №2, с. 87-91.
11. **Ян Ван дер Неер.** Все о самых популярных хвойных растениях. СПб: ООО «СЗЭКО», 2008, 218 с.
12. **Farzaliyev V.**, Afonin A. Prognostication of plantation possibilities of *Pinus eldarica* Medw. by use of geoinformational technologies // Applied Ecology and Environmental Research. International Scientific Journal, 2016, v. 14, No 4, p. 121-131.
13. **Farzaliyev V.S.** Baku parks of XIX century / Materials of the International Scientific Conference. Uman: 2006, p. 24-25.
14. **Hillier J.**, Coombes A. (eds.). The Hillier manual of trees and shrubs. 8th ed. Hillier Nurseries: David & Charles, 2007, 704 p.
15. **Saebo A.**, Borzan Z., Ducatillion C., Hatzistathis A., Lagerström T., Supuka J., Garcia-Valdecantos J.L., Rego F., Slycken Van J. The selection of plant materials for street trees, park trees and urban woodland / Urban Forests and Trees (C.C.Konijnendijk, C.Nilsson, T.Randrup, J.Schipperijn, eds.). Springer: 2005, p. 257-280.

Фарзалиев В.С., Сейфуллаев Ф.С., Абиев Ю.Т., Курбанов М.Р.

ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ХВОЙНЫХ В ОЗЕЛЕНЕНИИ АЗЕРБАЙДЖАНА

При проведении исследований были выявлены возможности использования на территории нашей республики, интродуцированных в разные периоды на коллекционные участки Центрального ботанического сада НАНА, 50 видов хвойных растений. Учитывая разнообразие и сложность природных условий Азербайджанской Республики изученные хвойные были разделены на VI региональных групп, для использования в озеленении показаны конкретные возможности их типов посадки.

Ключевые слова: хвойные деревья, районирование, тип посадки, озеленение, деревья и кустарники

Farzaliyev V.S., Seyfullayev F.S., Abiyev Y.T., Gurbanov M.R.

PERSPECTIVES OF USE OF CONIFERS IN GREENERY IN AZERBAIJAN

During the research period, were investigated the possibilities of using 50 species of coniferous plants in the territory of our Republic which was introduced to different collections of the Central Botanical Garden of ANAS. Studied conifers have been divided into VI groups of regions taking into consideration the diversity and complexity of the natural environment of the Republic of Azerbaijan, and is shown the possibility of using them for the cultivation of greenery.

Keywords: conifers, regionalization, planting type, greenery, tree and shrubby plants

Redaksiyaya daxil olma tarixi: 03.12.2018